

De heer J. Rijkema, CEO
Triodos Bank NV
Landgoed De Reehorst
Hoofdstraat 10
3972 LA Driebergen-Rijsenburg

Eindhoven, 25 september 2023

Onderwerp: Reactie op uw brief d.d. 29 augustus 2023

Geachte heer Rijkema,

Zoals eerder aangekondigd, reageren wij hierbij op de brief van de Raad van Bestuur van de Triodos Bank van 29 augustus 2023. In uw brief gaat u uitgebreid in op onze brief aan u d.d. 22 augustus 2023. De inhoud van uw brief stemt ons noch tevreden, noch hoopvol.

De kern van onze voortdurende en groeiende onvrede en bezorgdheid is dat u, naar onze mening, niet lijkt te begrijpen wat wij hebben bedoeld met onze waarneming dat het gedrag van de bank neerkomt op een terugkeer naar een beleid van *'business as usual'*. De communicatie van de bank op 17 augustus 2023 ter gelegenheid van de publicatie van de cijfers over het eerste halfjaar van 2023, ademt op geen enkele wijze de sfeer uit van de gesprekken die wij met elkaar hebben gevoerd en de afspraken die wij hebben gemaakt (zie uw brief van 14 juli 2023). Wij lopen de 3 onderwerpen die wij hebben genoemd in onze brief aan u d.d. 22 augustus 2023 hieronder nogmaals langs en reageren daarbij op uw brief van 29 augustus 2023.

1. MTF

In uw rapportage over het eerste halfjaar van 2023 en bij de presentatie van de halfjaarcijfers op 17 augustus 2023 heeft u slechts aangegeven de ontwikkeling van de MTF nauwkeurig te volgen, maar verder is de bank op geen enkele manier ingegaan op de zorgen die wij hebben geuit in onze brandbrief van 3 augustus 2023 over het functioneren van de MTF. Aannemende dat u enigszins weet wat er leeft onder een groot deel van de certificaathouders over de door de bank gekozen oplossing van hervatting van de handel in certificaten op de MTF van Captin, vinden wij het onbegrijpelijk dat u zo achteloos aan die zorgen bent voorbijgegaan. In uw brief van 29 augustus 2023 hebt u wel aandacht besteed aan wat wij naar voren hebben gebracht. U zegt daarbij echter niets nieuws. Alles wat u over dit onderwerp schrijft is voor ons niet meer dan een herhaling van zetten.

Wij erkennen met u, dat de MTF van Captin tijd gegund moet worden om zich te ontwikkelen en te bewijzen en wij zijn er niet op uit om voortijdig conclusies te trekken. Echter, nu er inmiddels 11 handelsrondes zijn geweest, vinden wij uw verwijzing naar de eerder voorspelde 'bumpy ride' in de beginperiode van de MTF niet passend. Wat wij tot nu toe zien is naar onze mening helemaal geen *bumpy ride*. Op alle drie de onderdelen die wij eerder met u bespraken als essentieel voor de beoordeling van het functioneren van de MTF, schiet de MTF ernstig tekort en er is daarom in onze ogen volstrekt geen sprake van een 'fair and orderly market' (zie ook onze brief hierover aan de AFM van 3 augustus 2023):

- a. het volume van de handel (liquiditeit) is zeer laag en neemt – anders dan u stelt in uw brief – eerder af dan toe. Tegen de achtergrond van het feit dat de handel in certificaten in maart 2020 is stilgelegd omdat het aanbod van certificaten de vraag sterk overschreed, waarbij de buffer van Triodos Bank om de handel te faciliteren snel werd opgebruikt, alsmede vanwege de eind 2021 door uw Raad van Bestuur gemaakte inschatting van een zeer omvangrijke 'overhang' van aanbod van certificaten in verhouding tot de vraag, vinden wij het onbegrijpelijk dat u volstaat met de constatering dat het volume van de handel vergelijkbaar is met dat van vóór maart 2020;
- b. de koersvorming die zich de laatste weken lijkt te stabiliseren rond € 40, staat in geen enkele voor certificaathouders begrijpelijke verhouding tot de waardering van andere beursgenoteerde banken en de in het rapport van Bank Degroof Petercam genoemde bandbreedte;
- c. over bestendige klachten van certificaathouders die ons bereiken over de toegankelijkheid van het handelssysteem van Captin hebben wij u recent (9 september 2023) al een afzonderlijke brief gestuurd.

Bij u ligt de verantwoordelijkheid voor de keuze van het handelssysteem en de wijze waarop dat is ingericht. Het volstaat daarom voor ons niet dat u niets anders doet dan verwijzen naar het – op zichzelf allang bekende – feit dat u weinig invloed kunt uitoefenen op de handel. U schrijft daarnaast dat u in samenspraak met de platformprovider kijkt of – en zo ja, welke – verbeteringen in de MTF mogelijk zijn. Het voorbeeld dat u noemt in uw brief met betrekking tot veranderingen in de inrichting van het handelssysteem (weghalen van decimalen) vinden wij echter van ondergeschikt detailniveau. Onzes inziens zou moeten worden gekeken naar het wegnemen van fundamentele tekortkomingen.

2. Dividend

De uiteenzetting die u geeft in uw brief van 29 augustus 2023 over het interim-dividend overtuigt ons niet. In de eerste plaats hebben wij – mede in het licht van de door de voorzitter van de Ondernemingskamer op 22 december 2022 gedane oproep tot genoegdoening – gepleit voor een buitengewoon dividend, al dan niet in combinatie met een interim-dividend. In de tweede plaats had u, tegen de achtergrond van de financiële resultaten over het eerste halfjaar van 2023, in onze ogen tot een dividend hoger dan 50% van de winst dienen te besluiten als gebaar naar gedupeerde certificaathouders. Ook al is het dividend in nominale termen misschien historisch hoog, u hebt gekozen voor de minimumoptie van alle opties waarvoor u had kunnen kiezen. Als er ooit een moment was waarop u relatief gemakkelijk een andere keuze had kunnen maken, dan was het naar onze mening nu.

De hoogte van het dividend is misschien niet het belangrijkste onderwerp waarover wij de afgelopen maanden met u hebben gesproken, maar dat u blijkbaar niet aanvoelt wat u aanricht met uw besluit, terwijl wij een uiterste inspanning hebben gedaan om met onze inbreng bij te dragen aan herstel van vertrouwen tussen de bank en haar certificaathouders, vinden wij reden tot grote zorg.

3. Relatie

Na de uitspraak van de Ondernemingskamer en op advies van het Voorzitter van de Ondernemingskamer zijn wij opnieuw de dialoog met u aangegaan, in de hoop op die manier de onderlinge relatie te normaliseren en de bank tot het besef te brengen dat het in haar belang is om te doen wat in haar vermogen ligt om de emotionele en materiële schade voor de certificaathouders te mitigeren. Anders dan door de op 26 mei 2023 uitgesproken spijtbetuiging is dat helaas niet gebeurd en daarmee zijn wij op een dood spoor beland. Zoals u weet vertegenwoordigen wij een achterban die het doel van de bank een warm hart toedraagt, maar nu is – zo is ons gebleken na interne raadpleging – ook bij onze achterban de maat vol. Daadwerkelijke actie is op dit moment belangrijker dan woorden. Het gaat gedupeerde certificaathouders van de bank om tastbare resultaten. Daaraan ontbreekt het in onze ogen op de in deze brief genoemde punten.

Wat verwachten wij van de bank?

In haar beschikking van 16 maart 2023 heeft de Ondernemingskamer, nadat hij het proces dat daarbij is doorlopen heeft beschreven, geoordeeld dat de keuze voor de MTF op dat moment geen gegronde reden oplevert om te twijfelen aan een juist beleid. Wij menen van u te mogen verwachten dat u de MTF zodanig evalueert dat wij op basis daarvan geen gegronde redenen kunnen hebben om te twijfelen aan een juist beleid in deze. Met betrekking tot de MTF verwachten wij derhalve van u dat u op korte termijn:

- a. *Tijdschema*: Met een voorstel komt voor een concreet tijdschema voor een onafhankelijke evaluatie van de MTF;
- b. *Betrokkenheid stakeholders*: Bekend maakt wie u bij de verschillende fasen van het evaluatieproces betreft bij de opzet, inrichting, uitvoering, analyse van de uitkomsten en besluitvorming over follow-up van de evaluatie en op welke wijze;
- c. *Consultatie*: Stakeholders, inclusief onze stichting, tenminste consulteert bij het opzetten van het evaluatie design in het bijzonder de leidende onderzoeksvragen en daaraan gekoppelde indicatoren;
- d. *Uitvoerder*: Bekend maakt wie de evaluatie zal gaan uitvoeren en waarom u voor deze partij heeft gekozen;
- e. *Rapportage*: Op voorhand inzicht geeft in de terugrapportage over de uitkomsten van dit onderzoek.

Wij achten het logisch en vanzelfsprekend dat u keuzes m.b.t. punten a t/m c van te voren afstemt met certificaathouders om te verzekeren dat belanghebbenden vertrouwen kunnen hebben in de objectiviteit van de evaluatie.

Wij vinden het essentieel dat de evaluatie wordt afgerond vóór de jaarwisseling 2023/2024 inclusief het trekken van conclusies en het voorstellen van maatregelen ter verbetering van de verhandelbaarheid en koersvorming. Als het langer gaat duren, zien wij aankomen dat beslissingen op grond van de evaluatie doorschuiven

naar de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van mei 2024 en dat is voor ons niet acceptabel. In het onverhoopte geval dat de MTF tussen nu en het einde van 2023 geen betekenisvol betere prestaties zal laten zien, zal er voor de certificaathouders dan weer een jaar zijn verstreken, zonder enig zicht op een beter werkend alternatief. Het zou u sieren als u openlijk erkent dat zo'n situatie hoe dan ook moet worden voorkomen.

Bovendien menen wij dat reeds nu stappen moeten worden gezet om (opnieuw) alternatieven te verkennen en te onderzoeken voor het geval uit de evaluatie of anderszins blijkt dat de MTF (blijvend) ernstig tekortschiet. Wat ons betreft is het risico hierop geenszins denkbeeldig, terwijl de impact voor zowel de bank als haar certificaathouders (opnieuw) extreem kunnen zijn. Voorkomen moet worden dat dit risico wel wordt gesignaleerd, maar dat dit niet leidt tot concrete plannen en maatregelen die kunnen worden genomen, als dit risico zich voordoet. U mag van ons aannemen dat wij dit kritisch zullen blijven volgen.

Wij verwachten op korte termijn een reactie op onze vragen a t/m e en tevens een serieuze reactie op wat wij naar voren hebben gebracht over het dividend.

Wij staan intussen onveranderd open voor een verdere constructieve dialoog met u, maar zoals u zal begrijpen zijn daarvoor concrete tegemoetkomingen van uw kant vereist, te beginnen met tijdige, concrete antwoorden op de hierboven weergegeven vragen en onderwerpen. Komen die er niet of onvoldoende, dan zien wij ons genoodzaakt om andere middelen in te zetten om op te komen voor de gerechtvaardigde belangen van onze achterban.

Met vriendelijke groet, namens het bestuur van de Stichting Certificaathouders Triodos Bank,

Fons van der Velden
Voorzitter

c.c. Raad van Commissarissen Triodos Bank N.V., t.a.v. de heer M. Nawas
Stichting Administratiekantoor Aandelen Triodos Bank, t.a.v. de heer A.
Rinnooy Kan